

Archiv obce Vrbice u Bezdružic

[1923]-1940

Inventář

EL NAD č.: 105

AP č.: 390

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	8
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	9
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	9
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	9
Seznam použitých pramenů a literatury.....	10

Přílohy:

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	11
Inventární seznam.....	12

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Organizaci místní samosprávy, převedením pravomocí do rukou obcí, předcházelo zrušení roboty a poddanství v roce 1848. Následoval zákon o provizorním zřízení obecním č. 170/1849 Ř. z. ze dne 17. března, který zrušil dosavadní pravomoc panských vrchnostenských úřadů ve správě venkovských obcí, kde vrchnost doposud zastupovali venkovští rychtáři a konšelé, pověřeni vykonáváním částečné a obecné samosprávy. Stále ještě omezené obecní pravomoci zaručily obcím alespoň základní práva, mezi něž patřila práva: svobodné volby zástupců, domovské, samostatně vyřizovat vlastní agendu, uveřejnit veřejně výsledky obecního hospodaření a zveřejnění jednání obecních zástupců. Jednalo se o zlomový počín, vyvolaný zejména tlakem na politickou situaci ve státě. Zprvu udílená samostatnost zemská přenesla se na úroveň krajskou, okresní a obecní. Přestože by se tak mohlo zdát, že majitelé dosavadních panství tím přišli o řadu výhod, opak je skutečností. Mohli snáze uplatnit svůj vliv především tam, kde jej potřebovali využít nejvíce. Postupně mohli získat kontrolu nad obcemi a později nad celými okresy.

Shora uváděná zákonná úprava, takzvané Stadionovo prozatímní obecní zřízení, vycházela z uvozovacího patentu a v něm uvedeného hesla, že základem svobodného státu je svobodná obec. Zákon jej zachovával tak, že hovořil o obcích místních, okresních a krajských. Skutečně platnými se však staly pouze předpisy o obcích místních.

Obce se staly nejnižším článkem místní samosprávy. Obvod těchto obcí se shodoval s katastrálním územím. Novým prvkem se stalo zavedení pravidla, že každé sídliště se muselo stát obcí či součástí obce nazývané osadou. Dřívější rozdíly mezi sídlišti různých stupňů byly zachovány pouze v názvoslovích těchto obcí, jako města, městyse čili městečka a vesnice či vsi. Každá obec náležela do určitého soudního a politického okresu a každá osoba musela patřit do evidence některé obce. Pokud některé z obcí nesplnily zákonné požadavky, mělo se přistoupit k jejich sloučení s jinou obcí, přestože by s tím dotčená obec nesouhlasila.

Stadionovo zřízení rozlišovalo dvojí působnost obce. Obec se měla starat především o svoje vlastní záležitosti, obecní zřízení tehdy hovořilo o přirozené působnosti obce. Ve své působnosti nemohla být obec omezována mimo zákonem uváděné případy. Jakýmsi protipólem přirozené působnosti obce se stala působnost přenesená. Tato působnost zahrnovala obstarávání určitých veřejných věcí, které obci nařizovala státní správa.

V každé obci se povinně zřídily dva orgány, obecní výbor a představenstvo. Obecní výbor volený na tři roky představoval kolegiální orgán a rozhodoval většinou hlasů. Disponoval však pouze usnášecí a dozorcí mocí, bez možnosti použít moc výkonnou. Užším orgánem, voleným právě z členů obecního výboru, se stalo obecní představenstvo. Skládalo se ze starosty a alespoň dvou radních. Nepředstavovalo ovšem kolegium, radní vytvářeli jen pomocný a zastupující orgán v době starostovy nepřítomnosti v úřadu, samotný starosta se stával výkonným orgánem, který prováděl usnesení obecního výboru.

Nad samosprávnými orgány se zavedla instituce dozoru a starosta mohl využívat práva prozatímního odložení výkonu rozhodnutí obecního výboru, pokud to odporovalo zákonům nebo mohla být způsobena škoda obci samotné. V roce 1850 došlo k rozšíření dozorcí moci a místním obcím přibyla policie. Nadřízený okresní úřad měl dohlížet na práci starosty v oboru

místní policie patřící do přirozené působnosti obce. V nutných případech pak uváděl věci do pořádku. Vláda mohla obci kdykoliv výkon místní policie odejmout a zabezpečit její činnost za pomoci vlastních orgánů.

Vlastní činnost obecní samosprávy začala v roce 1850, kdy byly aktivovány nově zřízené státní politické úřady. Došlo k územní reformě obcí a obecní samospráva se posléze stala skutečností.

K vydání dalšího obecního zřízení došlo v roce 1859, v platnost vstoupilo pouze ustanovení o domovském právu a navíc nastalo odstranění veřejnosti jednání orgánů obecní samosprávy. Po vydání Říjnového diplomu docházelo k postupnému odstranění zásahů do samosprávy. V roce 1861, po volbách do obecních orgánů, v nichž zvítězili ve většině měst v Čechách čeští zástupci, byla veřejnost jednání zavedena opět. Rok poté vstoupil v platnost rámcový říšský obecní zákoník jako výsledek jednání mezi vládou, snažící se dostat obce pod větší kontrolu, a mezi parlamentem. V roce 1863 bylo vydáno obecní zřízení a řád volební pro Slezsko, o rok později také pro Moravu a Čechy č. 7/1864 Z. z. Tato zřízení se vztahovala na všechny obce příslušné země s výjimkou statutárních měst. Každá nemovitost musela náležet do svazku některé obce. Samosprávné obce se mohly slučovat a rozlučovat a za určitých okolností měnit svoje hranice, o čemž však s konečnou platností rozhodovaly zemské sněmy.

Obecní zřízení rozlišovala dva druhy občanů do obce náležejících. Jednalo se o skupinu osob spojenou s obcí na základě jakéhosi hmotného svazku či o skupinu osob přespolečných. Je zřejmé, že prvně uváděná skupina disponovala všemi výhodami, které jí ze zákona příslušely, avšak nejdůležitějším právem bylo právo volební.

Voliči oprávnění k volbě volili na tříleté funkční období obecní výbor. Počet členů výboru se odvíjel podle zalidněnosti obce a v Čechách se pohyboval mezi osmi a 36 členy, na Moravě od sedmi do 30 členů. Obecní výbor volil ze svého středu obecní představenstvo, které se skládalo z obecního starosty a obecního radního. Počet členů obecního představenstva nesměl přesahovat třetinu členů obecního výboru, počet radních však nemohl klesnout pod dva. Obecnímu výboru se v této době občas říkalo obecní zastupitelstvo. Každý volitelný a řádně volený občan byl povinen volbu přijmout, výjimky z tohoto pravidla byly přesně stanoveny.

Obec, její činnost a veškerý život v ní tak v podstatě existoval v nezměněné podobě téměř do roku 1918, kdy se po vzniku nového, samostatného státu přijala zcela odlišná opatření pro obecní samosprávu.

Základním pravidlem pro chod obce po roce 1918 zůstal nadále předpoklad, že o obecních záležitostech může rozhodovat pouze osoba, která přispívá na udržování obecního hospodářství, avšak vyvstala potřeba řešit situaci s volebními řádů. Na počátku roku 1919 tak vstoupila v platnost dvě zákonná nařízení, zákon č. 75/1919 Sb. o řádu volení v obcích a zákon č. 76/1919 Sb. o novele k obecnímu zřízení.

Volební řád představoval výsledek dohody občanských stran se sociální demokracií a přinášel značnou demokratizaci. Přiznával totiž všeobecné, rovné, tajné a přímé hlasovací právo při volbách do obcí všem osobám, které měly v obci alespoň tříměsíční trvalé bydliště, a které nebyly určitým způsobem diskvalifikovány a dosáhly věku 21 let. Pasivní volební právo se přiznalo osobám ve věku od 26 let a volený musel alespoň jeden rok v obci bydlet. Volilo se na základě kandidátních listin a podle zásad poměrného zastoupení. Volební období se prodloužilo na čtyři roky, v roce 1933 na šest let, aby se sjednotila délka volebních období

s ostatními samosprávami. Vznikly obecní finanční komise, v nichž jednu polovinu představovali zástupci zvolení obecním zastupitelstvem a druhou zástupci jmenovaní okresním úřadem. Jednalo se tak především o kontrolu ze strany státu, který si v obcích nepřál převahu socialistické většiny, která by mohla volně nakládat s obecními prostředky. Komise mohly kontrolovat veškeré obecní hospodaření a odvolávat se proti všem usnesením obecního zastupitelstva finanční povahy.

Zákonná novela obecních zřízení rozeznávala tyto řádné orgány obcí: obecní zastupitelstvo, obecní radu, starostu, případně jeho náměstky a komise.

Obecní zastupitelstvo nahradilo dřívější obecní výbor. Jeho zvolení se účastnili všichni voliči oprávnění k volbě a skládalo se z devíti až 60 členů podle počtu obyvatel v obci.

Ze svého středu volilo obecní zastupitelstvo obecní radu, která nastupovala na místo dřívějšího obecního představenstva. Skládala se ze starosty, jeho náměstka či náměstků a členů rady, radních. Počet všech těchto členů činil znovu jednu třetinu obecního zastupitelstva, proto se stanovil počet jeho členů na devět, aby rada byla nejméně tříčlenná. Plnila totiž také funkci obecního trestního senátu, a tento musel být nejméně tříčlenný, tvořil jej starosta a dva radní.

Došlo k jasnému vymezení významu obecní rady, totiž že obecní rada tvoří sbor, který se za předsednictví starosty usnází na všech věcech, jež podle zákona nebo podle zákonných nařízení nejsou vyhrazeny obecnímu zastupitelstvu. Toto ustanovení utvářelo z rady primární orgán obce.

Obecní zastupitelstvo volilo ze svého středu rovněž starostu a jeho náměstka, v obcích s počtem převyšujícím 24 členů zastupitelstva se volili náměstci dva. Volba starosty nemusela být potvrzena státem, zákon č. 122/1933 Sb. o změnách řádu voleb v obcích však stanovil, že volbu starosty schvaluje státní úřad. Pokud státní úřad volbu starosty a jeho náměstků nepotvrdil, pozbývala tato volba platnost a obecní zastupitelstvo bylo povinno uskutečnit volbu novou. Kdyby se však zastupitelstvo zdráhalo provést novou volbu, pozbývala by platnosti také volba členů obecního zastupitelstva. Politický úřad jmenoval do čela obce správní komisi a v příhodné době vypisoval novou volbu obecního zastupitelstva. Podle shora psaného je jasně viditelné, že těmito ustanoveními byla obecní samospráva značně okleštěná. Státní úřady nezavazoval žádný termín k vypsání nových voleb obecního zastupitelstva.

Právem obcí bylo zřizovat si poradní a přípravné sbory ve formě komisí.

Nejdůležitějším orgánem, v jehož rukách spočívala rozhodující moc, byla obecní rada. Její zasedání byla neveřejná a konala se poměrně často. Obecnímu zastupitelstvu byly vyhrazeny pouze některé věci, schvalovalo zejména obecní rozpočet, jeho schůze se měly konat alespoň jednou za dva měsíce a byly veřejné. K určitým funkcím starosty patřilo svolávání schůzí obecní rady a obecního zastupitelstva, zastupování obce navenek apod.

Mezi mimořádné orgány obce patřil vládní komisař nebo správní komise. Pokud zemský úřad rozpustil zastupitelstvo, bylo povinností příslušného okresního úřadu stanovit pro obec přechodný orgán (komisař, správní komise). Tento mimořádný orgán vedl správu obce do řádné volby a dosazení nově zvoleného zastupitelstva. Pravomoc přechodných orgánů zůstala omezena na běžné záležitosti a kromě toho směl provádět pouze neodkladné akty, jejichž prodlením by mohla obci vzniknout škoda.

V období německé okupace pohraničí v letech 1938-1945 se charakter veřejné správy výrazně odlišoval od předešlého. V odtržených pohraničních částech republiky vstoupil v

platnost říšskoněmecký systém a došlo k odstranění volitelnosti orgánů územní samosprávy. Na protektorátním území vznikly správní orgány řídicí se poněkud upravenou verzí týchž zákonů. V pohraničí převzala dočasně, do 20. října 1938, veškerou výkonnou moc armáda. Z jejího pověření vedli armádní zástupci veškeré existující správní orgány.

Nejdůležitějším obdobím ve vývoji sudetské správní organizace byla krátká doba od 21. října 1938 do 30. dubna 1939. Došlo k přijetí významných zákonných opatření a vybudování celé správní sítě. Vznikla tzv. Říšská župa sudetská (Reichsgau Sudetenland) a celé území se rozdělilo na venkovské a městské okresy (Landkreise a Stadtkreise). Ve venkovských okresech byly utvořeny úřady landrátů (Der Landrat) navazující na prvorepublikové okresní úřady. Došlo k faktické likvidaci územní samosprávy. Ve správě obcí se zavedl tzv. vůdcovský princip a správu obce tak zastával pouze starosta. Stálými zástupci starostů se stali přidělcenci (Beigeordnete). První přidělenec byl podle zákona prvním a stálým zástupcem starosty, zbývající přidělcenci byli stálými zástupci pouze ve svých pracovních oborech (sociální péče, policie, zdravotnictví, školství apod.), starosta však mohl vztáhnout každou z těchto záležitostí na sebe. Další obecní orgán představovali obecní radové obstarávající trvalý kontakt mezi obecní správou a ostatními obyvateli. Jednalo se o nejméně 12 a nejvíce 36 členů a zákon stanovil, ve kterých záležitostech se musí starosta s obecní radou poradit. Kromě obecních radů existovali ještě poradci, kteří vykonávali poradní činnost pro starostu a přidělcence v určitém správním oboru nebo jiné speciální otázce. K obecním orgánům patřila také porada obecních radů a poradců. Starosta je zval v přiměřené lhůtě k poradě a oznámil jim její důvod.

O zajištění vzájemné symbiózy mezi obecní správou a nacistickou stranou se staral zmocněnec NSDAP. Ze zákona požíval značného vlivu na správu obce, aby dohlédl na správnou interpretaci nacistických zájmů ve svěřené obci. Starosta a přidělcenci z povolání vykonávali svůj úřad 12 roků, pokud se jednalo o úřad čestný, krátka se doba na 6 roků.

Činnost obecních úřadů zanikla v roce 1945, kdy byly nahrazeny soustavou národních výborů. V pohraničí navazovaly na obecní úřady místní správní komise jmenované postupně v letech 1945-1946.

Pojmenování vsi Vrbice u Bezdržic, ležící přibližně 6 kilometrů západně od tohoto města, vychází z podstatného jména vrbice a znamená malá vrba. Přídomek u Bezdržic získala ves ve 2. polovině 20. století z důvodu krajového odlišení od vsi téhož názvu nacházející se nedaleko Stříbra. K dalším českým názvům patřily Wrubicze, Vrbice, k německým Fürwitz, Firwicz, Firwitz a k latinským Wrwicze, Wrbicz.

První písemná zmínka o Vrbici u Bezdržic se vztahuje k roku 1367, kdy tato ves spolu s Hanovem a Zhořcem náležela k majetku kláštera v Chotěšově. V roce 1406 je v souvislosti s Vrbicí u Bezdržic uvedena skutečnost, že plat na této vsi byl věnován plebánovi z Ostrova (patrně u Bezdržic). Vlastníkem vsi Hanov, Vrbice u Bezdržic a Zhořec zůstával nadále chotěšovský klášter, který v roce 1431 prodal uvedené vsi Janovi z Kolovrat a Bezdržic, majiteli bezdržického dominia. Jako součást panství Bezdržice byla ves Vrbice u Bezdržic rodem Kolovratů prodána v roce 1540. Novým majitelem panství se stal Hanuš Elpognar z Dolního Šenfeldu. V urbáři z roku 1566 je v soupisu poddanských vsí pro městečko Bezdržice uvedena také Vrbice u Bezdržic, přičemž o tento majetek se dělili Jiří a Kašpar Elpognarovi. Pro přílišnou zadluženost muselo dojít k nucenému odprodeji panství a rod Elpognarů převedl v roce 1569 panství na Jáchyma ze Švamberka na Rabštejně a Kynžvartě. V období, kdy vlastnil bezdržické panství rod Švamberků, došlo v tomto rozsáhlém územním celku k úpravám, co se vnitřního uspořádání týče. Panství bylo tvořeno

čtyřmi celky (statky Bezdrůžice, Krasíkov, Gutštejn a později taktéž Trpísty – Třebel, jinak také Slavice) a nazývalo se podle rodového hradu, Švamberg či Krasíkov. Janem Bedřichem vymřela v roce 1659 kynžvartská linie Švambergů. Majitelem rozsáhlého panství, získaného sňatkem s vdovou Marií Magdalénou z Donína, se stal Jan Kryštof Ferdinand z Heissensteinu na Starhembergu. V roce 1677 odprodal Jan Kryštof Ferdinand díl Trpísty – Třebel paní Marii Terezií hraběnce Collalto. Po jeho smrti, v roce 1693, bylo panství rozděleno mezi pozůstalé tři dcery. Krasíkov/Švamberg dostala Zuzana Antonie, manželka Jana Josefa z Vrtby, která k němu získala ještě statek Gutštejn od své sestry Elišky. Bezdrůžice (včetně vsi Vrbice) připadly Marii Kateřině, která je v roce 1697 prodala děkanovi kapitul v Bamberku a Würzburgu Jiřímu Jindřichovi Stadionovi. Od něj zakoupila Bezdrůžice v roce 1707 Marie Gertruda Berlepschová. Pro svojí velkou zadluženost se jich však musela zbavit a věřitelé odprodali část pozdějšího panství Maxmiliánovi Karlovi Löwensteinovi. Ten posléze koupil od Jana Josefa Vrtby statky Krasíkov a Gutštejn. Výše uváženým krokem došlo ke sjednocení celého bezdrůžického panství pod jednoho majitele. Po roce 1768 bylo bezdrůžické zboží rozděleno podle dřívějších správních celků (statků), přičemž v jejich rámci došlo ještě k dalšímu, detailnějšímu členění. Vrbice u Bezdrůžic se ocitla pod správou statku Bezdrůžice. Tento stav setrval do roku 1850, kdy došlo ke zrušení patrimoniální správy.

Po dobu svojí existence byla obec Vrbice u Bezdrůžic územně a samosprávně samostatná.

Po vytvoření samostatných obecních samospráv v roce 1850 byly ve stejném roce ustaveny také politické a soudní okresy. Obec Vrbice u Bezdrůžic byla zahrnuta do působnosti politického okresu v Plané a soudního okresu v Bezdrůžicích (zůstala v něm až do roku 1945). Politický okres Planá, spravovaný Okresním hejtmanstvím v Plané, byl jako celek podřízen Krajskému úřadu v Chebu, zrušenému v roce 1862. Při další reorganizaci správy v roce 1855 došlo k zániku okresních hejtmanství a ke sloučení politické a soudní správy. Na území okresu vznikl smíšený Okresní úřad Bezdrůžice, pod jehož správu patřila také Vrbice u Bezdrůžic. K definitivnímu rozdělení politické a soudní správy došlo v roce 1868, kdy bylo zřízeno Okresní hejtmanství v Teplé. Okresní hejtmanství byla po roce 1918 nahrazena okresními politickými správami, od roku 1928 pak okresními úřady. V roce 1902 přešly všechny obce soudního okresu Bezdrůžice opět pod politický okres Planá. Po připojení k německé „Třetí říši“ byl okres Planá zrušen a obce ze soudního okresu Bezdrůžice byly začleněny pod správu tzv. úřadu Landráta v Teplé.

Vzhledem k tomu, že archivní fond AO Vrbice u Bezdrůžic obsahuje pouze pamětní knihu obce, představuje rekonstrukce činnosti obecní samosprávy obtížný úkol. Vše navíc znesnadňuje skutečnost, že kniha byla koncepčně rozvržena do dvou oddílů. Počáteční byl zaměřen především na události spojené s I. světovou válkou a jejími následky v podobě padlých z obce. Další díl představuje retrospektivní návrat k událostem těsně před vypuknutím válečného konfliktu a zároveň nabízí přehled z dění v obci ve 20. a 30. letech 20. století. Je zřejmé, že pisatelé knihy disponovali historickými materiály, ze kterých mohli čerpat. Nedostatek informací o vývoji původce archivního fondu v této kapitole je zapříčiněn nedostačujícím množstvím relevantních údajů, které lze z dochovaných archiválií extrahovat. Na základě údajů v pamětní knize se podařilo rekonstruovat neúplný přehled představených obce.

představený obce/starosta	funkce od roku	funkce do roku
Johann Watzka	?	?

představený obce/starosta	funkce od roku	funkce do roku
Josef Ohrmann	?	?
Wenzl Karnoll	?	?
Lorenz Ohrmann	?	?
Anton Giebl	?	?
Franz Josef Watzka	1889	1892
Franz Josef Benedikt	1892	1901
Franz Josef Watzka	1901	1905
Andreas Hohler	1905	1913
Wenzl Hess	1913	1918
Franz Josef Benedikt	1918	1923
Franz Hess	1923	1927
Johann Mattrass	1927	1930
Josef Korn	1930	1938
Richard Hess	1938	1945

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

V zápisu z odborné archivní dohlídky spisovny MNV Vrbice u Bezdržic z 29. června 1956 je uvedeno, že pracovnice okresní archivní služby při ONV Stříbro pověřená prováděním odborných dohlídek a skartací neurčila pro trvalou archivní úschovu žádnou z předložených písemností. V zápise se lze dále dočíst o tom, že z činnosti německé obecní samosprávy se v obci nedochovaly žádné písemnosti.

Na evidenčním listu JAF pro archivní fond MNV Vrbice u Bezdržic byla vedena evidence českého a německého původce zároveň. EL JAF byl zaveden k 7. únoru 1958, přičemž obsahoval záznam s odkazem na německou pamětní knihu obce z let 1920-1925. Ponechání této pamětní knihy v rámci archivního fondu MNV Vrbice u Bezdržic bylo zdůvodněno prostým konstatováním skutečnosti, že se zachovala jako jediná písemnost německého původce. Z výše uvedeného vyplývá, že ačkoliv německá pamětní kniha nebyla do tohoto okamžiku nikde zmiňována, ocitla se v péči tehdejšího okresního archivu (patrně se svezem ostatního materiálu). Jelikož se při revizi archivního fondu MNV Vrbice u Bezdržic v roce 2001 nepodařilo objevit archiválie uvedené na EL JAF (1 balík z let 1953-1955 obsahující pouze 2 „zasedací protokoly“), zůstal tento EL JAF zachován pro evidenci AO Vrbice u Bezdržic. Na EL JAF nebylo vyplněno číslo přírůstku a datum přijetí do tehdejšího okresního archivu.

V zápisu o předání spisové agendy a majetku osady Vrbice u Bezdržic, kterou obstarali zástupci MNV Zhořec (jako předávající) a MNV Lestkov (jako přijímající) dne 23. ledna 1964, se lze dočíst, že na MNV v Lestkově byly předány katastrální mapa obce Vrbice (3 listy), soupis parcel, soupis evidenčních listů, seznam evidenčních listů, to vše bez datace. V poznámce byl tento údaj rozšířen o informaci, že všechen předešle uvedený materiál

převzal, dne 1. ledna 1964, zástupce státního statku v Chodové Plané pro vlastní potřebu (patrně jako zápůjčku). Podle zápisu se musel přejímající úřad, co se vrácení zapůjčeného materiálu týče, obrátit na uvedený státní statek. V zápisu je dále uvedeno, že MNV Lestkov, mimo jiné, převzal 2 kusy příznání k domovní dani, domovní listy a 3 kartoteční lístky vojenské evidence. U všech uvedených písemností chyběl údaj o časovém rozsahu, neboť pořizovatelé seznamu předávaného materiálu se z hlediska časové identifikace omezili pouze na slovo „staré“. Žádná z písemností se patrně nikdy nedostala do péče tehdejšího okresního archivu.

S přihlédnutím ke množství a charakteru dochovaného materiálu nelze prokázat, respektive vyloučit, zda a v jakých obdobích se obec řídila jakýmkoliv spisovým řádem.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Při pořádacích pracích v archivním fondu AO Vrbice u Bezdržic došlo ke korekci časového rozsahu tohoto archivního fondu.

Materiál archivního fondu AO Vrbice u Bezdržic pochází z let [1923]-1940. Jedná se o 1 úřední knihu a o celkové metráži 0,03 bm.

Vzhledem k umístění obce v oblasti s převažujícím německým obyvatelstvem je v dochované archiválii užíván německý jazyk.

Archivní fond byl uspořádán podle metodického návodu pro pořádání archivních fondů obcí.

V archivním fondu se nalézají archiválie I. kategorie.

Fyzický stav materiálu je dobrý.

Při pořádacích pracích v archivním fondu AO Vrbice u Bezdržic z něj nebyly vyřazeny žádné multiplikáty a písemnosti nearchivní povahy.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Jelikož obsah pamětní knihy byl pojat tak, aby vyhovoval přesvědčení pisatelů (nikoliv objektivně a podle relevantních skutečností), představuje limitující informační pramen. Jedná se o jedinou archiválii k uvedené lokalitě a při eventuálním badatelském zájmu je proto potřeba pracovat také s údaji dochovanými v regionální literatuře.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní fond uspořádal a pomůcku sestavil Miroslav Vetrák v prosinci 2009 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 22. července 2010

Miroslav Vetrák

Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

Adressbuch Heimatkunde, Führer, Sagenschatz für den politischen Bezirk Plan-Weseritz und Umgebung. Plan : Deutscher Heimatverlag, 1926

Ortsbuch für den Reichsgau Sudetenland. Haida : Verlagsanstalt Albert & Hanselik, s. d.

Reichsgesetz und Regierungsblatt für das Kaiserthum Österreich, 1849

Reichsgesetz und Regierungsblatt für das Kaiserthum Österreich, 1874

Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850-1970, 1978

Sbírka zákonů a nařízení státu československého, 1919

Sbírka zákonů a nařízení státu československého, 1920

Sbírka zákonů a nařízení státu československého, 1933

Seznam míst v království Českém, 1913

Státní oblastní archiv Plzeň : Průvodce po archivních fondech. Svazek 3. Praha : Archivní správa ministerstva vnitra ČSR, 1976

Übersicht der in Folge a. h. Gutschliessung vom 26. Juni 1849 genehmigten provisorischen Gerichtseintheilung des Kronlandes Böhmen, 1849

II. Literatura

HAUBERTOVÁ, Květoslava – HOFMANN, Gustav – LEŠICKÝ, Ladislav. *Soupis západočeských urbářů : 2. pol. 13. století – 1773.* Plzeň : Nava – Nakladatelská a vydavatelská agentura, 1993.

HEIMATKREIS PLAN – WESERITZ e. V. *Über Grenzen hinweg : Geschichte, Land und Leute des Plan – Weseritzer Bezirkes Tirschenreuth und Mährring,* Tirschenreuth, 1984.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost.* Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

MARTÍNEK, Zdeněk. Archiv obce : Příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu, *Archivní časopis : zvláštní příloha.* 1999, roč. 49.

PROFOUS, Antonín – SVOBODA, Jan. *Místní jména v Čechách : jejich vznik, původní význam a změny.* Díl IV. S – Ž, Praha : Nakladatelství Československé akademie věd, 1957.

SEDLÁČEK, August. *Místopisný slovník království českého.* Praha : Nakladatelství ARGO, 1998.

Příloha č. 1 – Seznam použitých zkratk

AO	archiv obce
EL	evidenční list
EL JAF	evidenční list Jednotného archivního fondu
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evíd.	evidenční
inv. č.	inventární číslo
JAF	jednotný archivní fond
MNV	místní národní výbor
NAD	národní archivní dědictví
NSDAP	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (Nacionálněsocialistická německá strana dělnická)
ONV	okresní národní výbor
Ř. z.	Říšský zákoník
Sb.	Sbírka
s. d.	sine dato (bez datace)
SOkA	státní okresní archiv
Z. z.	Zemský zákoník

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
Obecní úřad 1850-1945			
Úřední knihy			
Knihy všeobecné správy obce			
1	Pamětní kniha obce	[1923]-1940	K 1

Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Archiv obce Vrbice u Bezdružic
Značka archivního souboru:	AO Vrbice u Bezdružic
Časový rozsah:	[1923]-1940
Počet evidenčních jednotek:	1 úřední kniha
Počet inventárních jednotek:	1
Rozsah bm:	0,03
Stav ke dni:	22. července 2010
Zpracovatel archivního souboru:	Miroslav Vetrák
Zpracovatel archivní pomůcky:	Miroslav Vetrák
Počet stran:	14
Počet exemplářů:	5
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl 22. 07. 2010 čj. SOAP/090-0428/2010